

Kortelė:

**Klaipėdos apygardos administracinio teismo 2011 m. lapkričio mėn. 11 d. sprendimas
administracinėje byloje Nr. I-484-342/2011;**

<http://www.infolex.lt/tp/324948>

Administracinė byla Nr. I-484-342/2011

Teismo proceso Nr. 3-63-3-00269-2011-6

Teismo procesinio sprendimo kategorija 11.12; 74 (S)

KLAIPĖDOS APYGARDOS ADMINISTRACINIS TEISMAS

S P R E N D I M A S

LIETUVOS RESPUBLIKOS VARDU

2011 m. lapkričio 11 d.

Klaipėda

Klaipėdos apygardos administracinio teismo teisėjų kolegija, susidedanti iš kolegijos pirmininkės (pranešėjos) Aušrelės Mažrimienės, kolegijos teisėjų Vidos Stonkuvienės, Irenos Stulpinienės, sekretoriaujant Jurgitai Žvilauskienei, dalyvaujant pareiškėjui R.M., atsakovės Palangos miesto savivaldybės administracijos atstovui Vytautui Korsakui viešame teismo posėdyje išnagrinėjusi administracinę bylą pagal pareiškėjo R.M. skundą atsakovei Palangos miesto savivaldybės administracijai, trečiajam suinteresuotam asmeniui V.J.N. dėl įsakymo panaikinimo ir įpareigojimo atlikti veiksmus,

n u s t a t ė :

pareiškėjas skundu bei patikslintu skundu (b.l. 3-4; 43-44) prašo panaikinti Palangos miesto savivaldybės administracijos direktoriaus 2011 m. birželio 17 d. sprendimą Nr. A1-515 ir įpareigoti atsakovą pagal kompetenciją atlikti nuosavybės teises į 10 arų žemės sklypą, esantį (*duomenys neskelbtini*) Palangoje atkūrimo veiksmus.

Nurodo, kad 2007-06-11 atsakovas įsakymu Nr.A1-489, jo senelių J. ir P.N. turėto žemės sklypo, esančio (*duomenys neskelbtini*) Palangoje ribose suderino informaciją apie laisvą (neužstatytą) žemę ir paskyrė atsakingą darbuotoją natūra gražinamos žemės sklypo ribų formavimui. Visi dokumentai buvo perduoti Palangos miesto savivaldybės žemėtvarkos skyriui, tolimesnei nuosavybės teisių atkūrimo eigai. 2008-10-09 atsakovas įsakymu Nr.A1-991 papildė 2007-06-11 įsakymą formuojamo žemės sklypo eksploatacijos prasme, o 2011-06-17 įsakymu Nr. A1-515 sustabdė abu įsakymus. Teigia, jog ginčijamas įsakymas yra nepagrįstas ir neteisėtas, nes šio įsakymo pasekmėje nebūtų atstatyta nuosavybė į 0,0435 ha žemės sklypo dalį. Teigia, jog (*duomenys neskelbtini*) gatvė Palangoje visada buvo lygiagreti (*duomenys neskelbtini*) gatvei, o naujais projektais ji užlenkiama ir per siaurą žvyrkelį sujungiama su (*duomenys neskelbtini*) gatve. Tuo tarpu tolimesnė (*duomenys neskelbtini*) gatvės taša pervadinama į (*duomenys neskelbtini*) ir nemotyvuotai išplatinama jam gražintinos žemės sąskaita. Mano, kad toliu būdu yra bandoma

nusavinti jo paveldimos žemės dalį, jai palikus seniai Palangoje esančios (*duomenys neskelbtini*) gatvės pavadinimą, pateikti kaip istorinę gatvės dalį, nors jos čia niekada nėra buvę.

Pareiškėjas R.M. palaiko skundo bei patikslinto skundo reikalavimus ir prašo juos tenkinti.

Atsakovė Palangos miesto savivaldybės administracija atsiliepime į skundą (b.l.62) nurodo, kad ginčijamu 2011-06-17 įsakymu Nr. A1-515 sustabdė ankstesnių direktoriaus įsakymu galiojimą dėl laisvos valstybinės žemės ir žemės sklypo (*duomenys neskelbtini*) Palangoje, plano patvirtinimo, nes pagal Palangos miesto savivaldybės tarybos 1994-09-23 sprendimo Nr. 44 1.3 punktu patvirtintą Plaušės gyvenamojo kvartalo detalaus suplanavimo projektą ginčo teritorijoje yra suplanuota gatvė, todėl pagal Piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatymo 12 straipsnio 2 dalies 3 punktą tokia žemė privalėtų būti valstybės išperkama. Nurodo, kad šiuo metu yra parengtas (*duomenys neskelbtini*) gatvės statybos techninis projektas, kuris apima ir ginčo teritoriją bei 2010-07-26 išduotas statybos leidimas gatvei statyti. Pažymi, kad savivaldybės taryba 2011-08-25 sprendimu Nr. T2-129 nusprendė koreguoti (*duomenys neskelbtini*) gatvės techninį projektą ir skyrė tam lėšų. Nurodo, kad pakoregavus (*duomenys neskelbtini*) gatvės techninį projektą, savivaldybės administracija sutiks su pareiškėjo reikalavimais arba pati panaikins ginčijamą direktoriaus įsakymą.

Atsakovo atstovas Vytautas Korsakas palaiko atsiliepime išdėstytus motyvus ir nurodo, kad su skundo reikalavimais iš esmės sutinka.

Tretysis suinteresuotas asmuo V.J.N. atsiliepime į skundą (b.l.57-58) nurodo kad sutinka su pareiškėjo skundu, nes ginčijamas 2011-06-17 įsakymas Nr. A1-515 yra neteisėtas ir nepagrįstas. Nurodo, kad atsakovė dėl informacijos apie laisvą (neužstatytą) žemę, esančią pietinėje gretimybėje nuo žemės sklypo (*duomenys neskelbtini*), suderinimo yra išleidusi du savo turiniu beveik identiškus įsakymus: 2007-06-11 įsakymą Nr. A1-489 bei 2010-06-30 įsakymą Nr. A1-481 (priimtas vykdant Klaipėdos apygardos administracinio teismo 2009-04-23 sprendimą), kurio galiojimas nėra sustabdytas. Todėl 2011-06-17 įsakymu Nr. A1-515 sustabdžius 2007-06-11 įsakymą Nr. A1-489 lieka galioti kitas tuos pačius teisinius santykius reglamentuojantis įsakymas. Nurodo, kad atsakovo užsakymu buvo rengiamas (*duomenys neskelbtini*) gatvės rekonstrukcijos projektas, tačiau nebuvo atsižvelgta į paties atsakovo nurodytą, laisvą (neužstatytą) žemę, nurodytą atsakovo direktoriaus 2007-06-11 ir 2008-10-09 įsakymuose, kurių galiojimas sustabdytas ir į tai, kad nuosavybės atkūrimo procesas jau buvo baigiamojame stadijoje, todėl ginčijamas įsakymas akivaizdžiai pažeidžia pareiškėjo bei jo interesus.

Skundas tenkintinas (*Lietuvos Respublikos Administracinių bylų teisenos įstatymo 88 straipsnio 2, 3 punktai, 89 straipsnio 1 dalies 3 punktu*).

Nagrinėjamas administracinis ginčas kilo dėl atsakovo 2011 m. birželio 17 d. įsakymo Nr. A1-515, kuriuo buvo sustabdytas Palangos miesto savivaldybės administracijos direktoriaus 2007 m. birželio 11 d. įsakymo Nr. A1-489 „Dėl informacijos apie laisvą (neužstatytą) žemę, esančią pietinėje gretimybėje nuo žemės sklypo (*duomenys neskelbtini*) Palangoje, 1 punkto ir 2008 m. spalio 9 d. įsakymo Nr. A1-991 „Dėl žemės sklypo (*duomenys neskelbtini*) Palangoje, 1 punkto galiojimas. Iš ginčijamo sprendimo matyti, kad jis priimtas vadovaujantis Vietos savivaldos įstatymo 18 straipsnio 1 dalimi bei atsižvelgiant į (*duomenys neskelbtini*) gatvės (nuo (*duomenys neskelbtini*) gatvės iki (*duomenys neskelbtini*) gatvės) Palangoje rekonstrukcijos projektą Nr. 07/56-TDP, parengtą 2008 metais, ir į 2010 m. liepos 26 d. statybos leidimą Nr. LNS-33-1000726-00123.

Nagrinėjamos bylos kontekste pažymėtina, kad kiekviena valdžios institucija (įstatymų leidžiamosios, įstatymų vykdomosios ar viešojo administravimo) yra saistoma bendrųjų *inter alia* konstitucinių teisės principų (teisinės valstybės, valdžios įstaigos tarnauja žmonėms, teisės viršenybės, draudimo diskriminuoti, asmenų lygybės prieš įstatymą, proporcingumo ir kt.) bei gero

administravimo, atsakingo valdymo principų (teisėtumo, objektyvumo, nepiktnaudžiavimo valdžia, asmens dalyvavimo priimant atitinkamus sprendimus, skaidrumo ir kt.).

Viešojo administravimo įstatymo 8 straipsnis nustato bendruosius reikalavimus individualaus administracinio akto turiniui. Pagal šio straipsnio 1 dalį, individualus administracinis aktas turi būti pagrįstas objektyviais duomenimis (faktais) ir teisės aktų normomis, o taikomos poveikio priemonės turi būti motyvuotos. Individualiame administraciniame akte turi būti aiškiai suformuluotos nustatytos arba suteikiamos teisės ir pareigos ir nurodyta akto apskundimo tvarka (Viešojo administravimo įstatymo 8 str. 2 d.). Kitaip tariant, viešojo administravimo sistemai priklausančių kompetentingų institucijų sprendimai privalo būti tikslūs, suprantami, nedviprasmiški, jų motyvų išdėstymas – adekvatus ir pakankamas, leidžiantis suinteresuotam subjektui suvokti, kokios priežastys lėmė vienokį ar kitokį valdžios institucijos sprendimą. Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas savo praktikoje ne kartą yra išaiškinęs, kad Viešojo administravimo įstatymo 8 straipsnio nuostatos reiškia, jog akte turi būti nurodomi pagrindiniai faktai, argumentai ir įrodymai, pateikiamas teisinis pagrindas, kuriuo viešojo administravimo subjektas rėmėsi priimdamas administracinį aktą; motyvų išdėstymas turi būti adekvatus, aiškus ir pakankamas. Ši teisės norma siejama su teisėtumo principu, pagal kurį reikalaujama, kad viešojo administravimo subjektai savo veikla nepažeistų teisės aktų reikalavimų, kad jų sprendimai būtų pagrįsti, o sprendimų turinys atitiktų teisės normų reikalavimus (žr., *LVAT 2008 m. birželio 12 d. nutartį administracinėje byloje Nr. A756-700/2008*, *2009 m. balandžio 2 d. nutartį administracinėje byloje Nr. A756-422/2009 ir kt.*). Administracinio sprendimo priėmimo faktinis pagrindas ir individuali argumentacija turi būti žinomi ne tik viešojo administravimo subjektui, priimančiam sprendimą, bet ir asmeniui, kurio atžvilgiu jis priimamas. Individualus administracinis aktas paprastai turi būti toks, kad iš jo būtų galima suprasti visuomeninių santykių esmę, subjektus, dalyvaujančius šiuose santykiuose, būtų aiškus tų visuomeninių santykių teisinis kvalifikavimas. Visiškai nesilaikant minėtų nuostatų ar tai darant tik iš dalies, pavyzdžiui, neįvardijant, kokiais teisės aktais remiantis ginčijamas administracinis aktas yra priimamas, paprastai kyla pagrįsta abejonė dėl tokio administracinio akto teisėtumo bei pagrįstumo, įgalinanti teisumą nagrinėjantį tokią bylą, skundžiamą viešojo administravimo subjekto individualų administracinį aktą panaikinti (žr. *LVAT 2008 m. lapkričio 19 d. nutartį administracinėje byloje Nr. A556-1898/2008*, *2008 m. gruodžio 19 d. nutartį administracinėje byloje Nr. A756-2036/2008 ir kt.*).

Iš šio teisinio reglamentavimo darytina išvada, kad savivaldybės administracijos direktoriaus priimto įsakymo dėl anksčiau priimtų įsakymų sustabdymo turiniui keliami tokie patys reikalavimai, kuriuos nustato Viešojo administravimo įstatymo 8 straipsnis. Kaip minėta, ginčijamas sprendimas priimtas vadovaujantis Vietos savivaldos įstatymo 18 straipsnio 1 dalimi, kurioje numatyta, kad <...>savivaldybės administracijos direktorius ar kiti savivaldybės viešojo administravimo subjektai savo priimtus teisės aktus gali sustabdyti ir juos pakeisti ar panaikinti. Ši teisės norma įtvirtina teisę savivaldybės administracijos direktoriui sustabdyti savo priimtų teisės aktų galiojimą, tačiau toks sprendimas turi būti pagrįstas objektyviais duomenimis ir teisės normomis. Tačiau toliau sprendime apsiribojama vien tik abstrakčiu faktinių aplinkybių (atsižvelgta į *duomenys neskelbtini*) gatvės Palangoje rekonstrukcijos projektą parengtą 2008 m. bei 2010 m. liepos 26 d. statybos leidimą) nurodymu. Ginčijamame sprendime nėra nurodoma kokia šių faktinių aplinkybių teisinė reikšmė, nėra nurodyta konkrečių teisės normų, iš kurių būtų galima suprasti ginčijamo įsakymo priėmimo sąlygas ir priežastis. Esant šioms aplinkybėms darytina išvada, kad ginčijamas įsakymas, nenurodant kokia konkrečia teisės norma ar normomis vadovaujamasi, dėl kokių faktinių aplinkybių nenuginčyti ir galiojantys anksčiau priimti įsakymai sustabdomi, negali būti vertinamas kaip akto pagrindimas teisės aktų nuostatomis ir faktinėmis aplinkybėmis. Ginčijamo sprendimo motyvų nurodymas teismo proceso metu nevertinamas (Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2007 m. lapkričio 5 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A⁵-990/2001). Viešojo administravimo subjekto priimto individualaus administracinio akto neatitikimas Viešojo administravimo įstatymo 8 straipsnyje nustatytiems administracinio akto bendriesiems reikalavimas yra pakankamas pagrindas pripažinti skundžiamą aktą nepagrįstu, neteisėtu ir jį panaikinti.

Pareiškėjas taip pat ginčija atsakovo veiksmus, kuriais yra vilkinamas nuosavybės teisių atkūrimo procesas ir prašo įpareigoti atsakovę atlikti visus jos kompetencijai priskirtus nuosavybės atkūrimo veiksmus.

Iš bylos medžiagos matyti, kad Palangos miesto savivaldybės administracijos direktorius vadovaudamasis Piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatymo 5 straipsnio 2 dalies 1 punktu bei Piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatymo įgyvendinimo tvarkos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1997-09-29 nutarimu Nr. 1057 (redakcija galiojusi nuo 2005-04-15) 106 punktu 2007 m. birželio 11 d. įsakymu Nr. A1-489 suderino informaciją apie laisvą (neužstatytą) žemę ir šių įsakymu pagrindu užsakė žemės sklypų kadastrinius matavimus, kuriuos atlikus 2008 m. spalio 9 d. įsakymu Nr. A1-991 patvirtino J. ir P.N. turėtoje žemėje suformuotą 0,10 ha žemės sklypo, esantį (*duomenys neskelbtini*), Palangoje planą, ribas bei apribojimus. Kaip matyti, minėtas žemės sklypas į kurį pareiškėjas siekia atkurti nuosavybės teises yra laisvas neužstatytas. Atsakovo motyvas, kad pareiškėjo reikalavimas grąžinti jau suformuotą žemės sklypą natūra, bus patenkintas atlikus (*duomenys neskelbtini*) gatvės rekonstrukcijos techninio projekto korektūrą laikytinas, jog atsakovas pripažįsta (neginčija), kad pareiškėjo prašomas grąžinti natūra žemės sklypas yra laisva (neužstatyta) žemė, o pakoregavus techninį projektą nebus priežasčių jį grąžinti. Pagal Piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatymo įgyvendinimo tvarkos (galiojusio iki 2011-04-24) 106 punktą savivaldybės administracijos direktorius žemės sklypų formavimą, kadastrinių matavimų rengimą organizuoja ir šių žemės sklypų planus patvirtina ne vėliau kaip per 3 mėnesius nuo žemėtvarkos skyriaus prašymo pateikimo dienos ir kartu su kitais dokumentais (duomenimis) pateikia juos žemėtvarkos skyriui. Pagal nuo 2011-04-24 įsigaliojusią šio akto redakcijos 106° punktą šis terminas pratęstas iki 6 mėnesių. Taigi, šios teisės normos aiškiai ir konkrečiai apibrėžia savivaldybės administracijos direktoriaus pareigas nuosavybės teisių į miesto žemę atkūrimo procese, tačiau nežiūrint šio pakeitimo, atsakovas nepagrįstai ilgai nevykdo šių funkcijų dėl žemės grąžinimo ir nepateikia žemės sklypo kadastro duomenų bylos kartu su kitais dokumentais (duomenimis) žemėtvarkos skyriui, todėl tokie atsakovo veiksmai vertintini kaip vilkinimas atlikti jo kompetencijai priklausančius veiksmus.

Įvertinus byloje surinktą rašytinę medžiagą, nustatytų teisinių ir faktinių aplinkybių visumą, teisėjų kolegija konstatuoja, kad informacija apie laisvą (neužstatytą) žemę dėl ginčui aktualios teritorijos buvo pateikta galiojant Plaušės gyvenamojo kvartalo detaliojo suplanavimo projektui, patvirtintam Palangos miesto savivaldybės tarybos 1994-09-23 sprendimu Nr. 44 bei Palangos miesto centrinės dalies detaliam planui, patvirtintam Palangos miesto savivaldybės 2000-05-25 sprendimu Nr. 32, kuriuose ginčo teritorija yra pažymėta kaip laisva (neužstatyta), ji nepriskiriama valstybės išperkamai žemei ir gali būti grąžinta nuosavybėn natūra, todėl pareiškėjo skundas tenkintinas. Atsakovas Palangos miesto savivaldybės administracija įpareigotina įgyvendinti Lietuvos Respublikos piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatymo 5 straipsnio 2 dalies 1 punktą, Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1997 m. rugsėjo 29 d. nutarimo Nr. 1057 (redakcija įsigaliojusi nuo 2011-04-24) Dėl Lietuvos Respublikos piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatymo įgyvendinimo tvarkos ir sąlygų 106° punkte nustatytas administracijos direktoriaus pareigas per vieną mėnesį nuo teismo sprendimo įsiteisėjimo perduoti Nacionalinei Žemės tarnybai prie Žemės ūkio ministerijos nekilnojamojo daikto (žemės sklypo, (*duomenys neskelbtini*), Palangoje) kadastro duomenų bylą su visais kitais dokumentais (duomenimis).

Teisėjų kolegija, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo 85 - 87 straipsniais, 88 straipsnio 2 ir 3 punktu, 89 straipsnio 1 dalies 3 punktu

n u s p r e n d ž i a :

pareiškėjo R.M. skundą tenkinti.

Panaikinti Palangos miesto savivaldybės administracijos direktoriaus 2011 m. birželio 17 d. įsakymą Nr. A1-515 „Dėl direktoriaus 2007 m. birželio 11 d. įsakymo Nr. A1-489 ir 2008 m. spalio 9 d. įsakymo Nr. A1-991 galiojimo sustabdymo“.

Įpareigoti atsakovą Palangos miesto savivaldybės administracijos direktorių per vieną mėnesį nuo teismo sprendimo įsiteisėjimo pateikti nekilnojamojo daikto (žemės sklypo, (*duomenys neskelbtini*), Palangoje) kadastro duomenų bylą su visais kitais dokumentais (duomenimis) Nacionalinei Žemės tarnybai prie Žemės ūkio ministerijos.

Sprendimas per 14 dienų nuo jo paskelbimo dienos gali būti skundžiamas apeliacine tvarka Lietuvos vyriausiajam administraciniam teismui, paduodant apeliacinį skundą Klaipėdos apygardos administraciniam teismui arba Lietuvos vyriausiajam administraciniam teismui.

Teisėjai Aušrelė Mažrimienė

Vida Stonkuvienė

Irena Stulpinienė